

Тамбовцев Г.В., канд. геогр. наук, доцент,

Радченко І.В., студентка 4-го курсу природничо-географічного факультету

*Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана*

*Хмельницького*

## ОСОБЛИВОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНИХ АПТК (АГРАРНО-ПРОМИСЛОВИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ)

Конкретний зміст територіальної організації виробництва загалом і АПТК зокрема визначається рівнем розвитку продуктивних сил, спеціалізацією в територіальному розподілі праці, ефективністю використання сировини, наявних потужностей, трудових ресурсів тощо. Повний перелік цих територіальних особливостей у народногосподарських планах . забезпечення найбільш сприятливих природних та економічних передумов організації АПТК є одним із основних завдань на сьогодні. Тим самим можна досягти подальшого вдосконалення територіального розподілу праці, оптимізувати територіальні пропорції розвитку продуктивних сил.

Проведений економіко-географічний аналіз дав змогу визначити основні узагальнені особливості територіальної організації АПТК, що можуть бути резюмовані так:

1. Процес формування територіальної організації АПТК особливо інтенсивно виявляється саме в тих регіонах, де сільське господарство є сферою загальнодержавної спеціалізації, а в його сфері переважають галузі, які щонайбільше сприяють безпосередній Інтеграції з промисловим виробництвом.

2. Територіальна організація агропромислових комплексів визначається дією закономірностей формування й розвитку певної географічної сукупності технологічно взаємопов'язаних виробничих процесів підприємств - основних і допоміжних (обслуговуючих), що утворюють територіальну систему.

3. Особливості територіальної організації аграрно- промислових

територіальних комплексів, представлених у цьому дослідженні, відображають їхній зв'язок із територією Запорізької області, а саме:

а) в основу територіальної організації АПТК покладено принцип комплексного розміщення сільськогосподарських і промислових підприємств, що сприяє формуванню територіальних систем різного рангу завершеності;

б) територіальна організація спеціалізованих аграрно-промислових комплексів здійснюється для максимального задоволення все більших потреб населення в свіжих сільськогосподарських продуктах, які б вирізнялися високою якістю й широким асортиментом, а також для розв'язання проблем тваринництва та інших галузей, зокрема переробних;

в) на зміну форм територіальної організації АПТК безпосередньо впливає науково-технічний прогрес;

г) в основі територіальної організації ЛПТІС - принцип використання територій, що відрізняються найбільш сприятливими ґрунтово-кліматичними умовами;

д) територіальна організація АПТК припускає оптимальне використання сировинних ресурсів, їхню охорону й відтворення;

е) особливості територіальної організації АПТК нерозривно пов'язані з темпами їхнього розвитку. Чим раціональніша територіальна організація, тим більше можливостей для

прискореного розвитку має сам АПТК;

ж) на територіальну організацію АПТК впливає необхідність регулювання виробничої діяльності переробних підприємств, що пов'язано з сезонністю переробки сільськогосподарської сировини

й нерівномірним її надходженням,

з) свідомо територіальна організація АПТК можлива тільки на основі обов'язкового переліку перспективних можливостей подальшого розвитку переробних підприємств комплексів (особливо в плані забезпечення їх сировиною в потрібній кількості, трудовими та енергетичними ресурсами, складськими приміщеннями й холодильними потужностями), їхнього

розширення, будівництва нових споруд ТОЩО-

Унаслідок проведеного економіко-географічного районування агро-промислових територіальних комплексів Запорізької області нами виявлено основні проблеми їхнього господарського комплексу як загальні для регіональних АПТК, так і конкретні, властиві кожному низовому АПТК. До них належать:

- встановлення правильного співвідношення у використанні місцевої сировини, тобто безперебійне постачання переробних підприємств сировиною в міжсезонний період, а також проблема раціонального використання транспортних засобів і холодильних ємностей;
- накопичення запасів кормів у регіональних тваринницьких комплексах;
- розвиток низових аграрних комплексів на промисловій основі плодоовочевого АПТК, удосконалення методів і умов праці з метою отримання максимального ефекту.

#### Література:

1. Балабанов Г.В. Сучасні територіально-галузеві пропорції економіки України / Г.В.Балабанов // Український географічний журнал. – 2001. – № 1. – С. 3-8.
2. Пістун М. Д. Географія агропромислових комплексів / М.Д. Пістун, В.О. Гуцал. – К.: Либідь, 2002. – 198 с.
3. Тамбовцев Г.В. Эколого-экономическое районирование Северо-Западного Приазовья / Г.В. Тамбовцев. - М.: НПО «Информация», 1991. – 157 с.
4. Тамбовцев Г.В. Еколого-економічний підхід до районування природно-суспільної взаємодії / Г.В. Тамбовцев, І.А. Донець // Регіональні проблеми України : Географічний аналіз та пошук шляхів вирішення: зб. наук. пр. – Херсон : ПП Вишемирский, 2009. – 488 с.